

Blok tematyczny: Ja i moi przyjaciele.
Temat dnia: Słowo przyjaciel wśród innych słów.

Cel lekcji: Ćwiczyć systematycznie stosowanie poprawnych liczebników przy podawaniu daty. Kształtować role społeczne w odniesieniu do roli przyjaźni w życiu społecznym. Ćwiczyć umiejętność selekcjonowania materiału na podstawie czytanego tekstu. Wprowadzić termin: rodzina wyrazów i pokazać go na wybranych przykładach. Wyeksponować przykładowe przysłowia i powiedzenia i podkreślić ich funkcję interpretacyjną. Kształcić poprawne zapisywanie. Wdrażać do samodzielnego myślenia i tworzenia wypowiedzi słowno-plastycznych. Zastosować pracę w grupach - rozwijać możliwość negocjowania i dokonywania wyboru podczas pracy. Kształtować odpowiedzialność grupy za ostateczny efekt pracy. Inspirować do samodzielnymi wypowiedzi.

Pomoce:

Uczeń: przybory szkolne.
Nauczyciel: Tekst ankiety, tabelka i ćwiczenia dla każdego ucznia.

Zapis w dzienniku: Powitanie wprowadzające w temat. Podanie daty bieżącej i ćwiczenie poprawnej wymowy liczebników. Podanie aktualnej daty. Krótkie ćwiczenia z liczebnikami. Praca w grupach - zebranie odpowiednich materiałów słownikowych. Znaczenie sformułowania rodzina wyrazów. Sentencje i przysłowia związane ze słowem przyjaźń. Ciągi skojarzeniowe. Oficjalne badania na temat przyjaźni. Praca słowno-plastyczna: wykonanie i prezentacja. Ankieta rodzinna.

Przebieg:

1. Powitanie: *Dzień dobry wszystkim, którzy potrafią podać czasownik związany ze słowem przyjaciel. Dzień dobry wszystkim, którzy potrafią utworzyć przymiotnik od słowa przyjaciel. Dzień dobry wszystkim, którzy pamiętają cytaty o przyjaźni z wiersza Adama Mickiewicza.* (itp.)
2. Podanie aktualnej daty. Krótkie ćwiczenia z liczebnikami.

Przykład:

Który dzisiaj jest?

Dzisiaj jest piąty marca dwa tysiące osiemnastego roku. (odpowiedź powtarza kilku uczniów, N. zwraca uwagę na wymowę.

3. Przygotowanie do pracy w grupach - zebranie odpowiednich materiałów słownikowych.
  - N. objaśnia krótko znaczenie sformułowania rodzina wyrazów.
Pytania do ucznia:
-Jak rozumiecie słowo rodzina?
-Co łączy ze sobą członków rodziny? (wspólne pochodzenie, te same geny itp).
-Czy sądzicie, że wyrazy też mogą mieć wspólne pochodzenie? Jakiś wspólny gen?
Wypiszmy teraz wszystkie wyrazy, które należą do rodziny wyrazu przyjaźń (praca przy tablicy)
przyjaźń, przyjaciel, przyjaciółka, przyjaźnić się, przyjazny, przyjacielski, przyjaźnie.
  - Rozmawiamy o sentencjach i przysłowiach związanych ze słowem przyjaźń. **Sentencja czyli złota myśl.**
Pytanie N: *Skąd czerpiemy sentencje, czyli złote myśli?*
(Najczęściej są to cytaty z powszechnie znanych dzieł literackich, ale też bywają pisarze, którzy specjalizują się w układaniu **złotych myśli**. wtedy mówimy, że są to **aforyzmy**).
W literaturze polskiej najbardziej znanym aforystą był: Stanisław Jerzy Lec.

-Podajcie przykłady przysłów lub sentencji wypisanych z bajek Ignacego Krasickiego i Adama Mickiewicza (*poprzednie lekcje).

4. Praca w grupach.

- Stwórzcie ciąg skojarzeniowy wokół słowa przyjaźń. Możecie korzystać ze słowników. N. może także przygotować ciąg wyrazów, a uczniowie wybiorą z niego te, które kojarzą się ze słowem przyjaźń.

W ramce poniżej wyrazy do wyboru:

szczerłość, zło, pomoc, rozwiązywanie problemów, wyśmiewanie, wsparcie, lojalność, uczucie, trwałość, wierność, zrozumienie, zdrada, kolega, przyjaciel, zaufanie, niechęć, prawda, tajemnica, więź, braterstwo.

- Przeczytajcie uważnie wyniki badań polskiej firmy Groupon (patrz aneks dla N.). Porozmawiajcie o przeczytanym tekście. Zastanówcie się nad tym, czy na Ukrainie wyniki mogłyby się okazać zbieżne z polskimi.
- Przygotujcie pracę słowno - plastyczną. Może to być plakat, strona komiksu(może kilka stron) obrazek w dowolnej formie, np. kolaż. Zgromadziliście na dzisiejszej lekcji słownictwo. Wykorzystajcie je w dowolny sposób. Możecie stworzyć ramę słownikową własnej pracy. Możecie wybrane słowa wpisać w dowolne miejsca obrazu, możecie także zastosować dymki. A może zrealizujecie jeszcze inny pomysł. Skończoną pracę zatytułujcie. Następnie przedstawicie ją pozostałym grupom w formie opowieści o celach swojej pracy.

Zadanie domowe

Przygotuj ankietę na temat przyjaźni i przeprowadź ją wśród swojej rodziny, może przyjaciół. Z członkami rodziny będziesz rozmawiał po ukraińsku, ale ankietę przygotuj po polsku i tłumacz ją podczas rozmowy.

Przykład ankiety. Uczniom można zostawić swobodę. Może niektórzy zechcą ją przygotować samodzielnie.

Kiedy najłatwiej o prawdziwą przyjaźń?	W przedszkolu	W szkole	W dorosłym życiu
Ilu przyjaciół masz obecnie?	Nie mam przyjaciół	Mam 1- 3 przyjaciół	Mam 4 i więcej przyjaciół
Czego oczekujesz od przyjaciół przede wszystkim?	lojalności	pomocy	Wspólnie spędzanie czasu
Co jesteś gotów zrobić dla przyjaciela?	Zrezygnować z czegoś, jeśli to byłoby bardziej potrzebne przyjacielowi	Dać swoją ulubioną płytę lub książkę	Pomóc, jeśli będzie tego bardzo potrzebował.
Gdzie najchętniej spędzasz czas z przyjaciółmi	W domu	Na wakacjach	Na imprezach towarzyskich

Aneks dla N.

Wyniki badań firmy Groupon - fragment.

W styczniu styczniu Groupon przeprowadził badanie na temat przyjaźni . Wzięło w nim udział

blisko 700 klientów. Wyniki badania dowodzą, że dla Polaków najważniejsza jest jakość relacji, a prawdziwych przyjaciół mogą policzyć na palcach jednej ręki. Ponad 65% ankietowanych zadeklarowało 2 -4 dobrych przyjaciół . Do 1 przyjaciela przyznało się 18% ankietowanych, a więcej niż pięciu wskazało tylko 10% badanych. Prawdziwi przyjaciele to tacy, którzy są przy nas zawsze, gdy potrzebujemy wsparcia (75%). Prawdziwy przyjaciel zawsze powie prawdę, nawet taką, którą niekoniecznie chcielibyśmy usłyszeć. Żyjemy coraz szybciej, często nie mamy czasu odpocząć czy zadbać o siebie, a także zatroszczyć się o przyjaciół, o dobre relacje z tymi, którzy są dla nas ważni. Badanie pokazuje, że to właśnie wspólne przeżywanie, doświadczanie i bycie dla siebie tu i teraz ma ogromną moc i jest dla nas niezwykle ważne.

Przykładowe powiedzenia i przysłowia dotyczące przyjaźni:

Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie.

Przyjaciel w podróży lepiej niż pieniądz posłuży.

Przyjaciela trudno znaleźć, a prędko stracić można.

Przyjacielska posługa nagrody nie potrzebuje.

Przyjaźń najwyborniejszą jest przyprawą życia.

Przyjaźń nie tytułów, ale serca potrzebuje.

Umiesz być przyjacielem, przyjaciela znajdziesz.

Bez przyjaźni nie ma życia.

Jak kto ceni przyjaciół, tak go cenią przyjaciele.

Kto ma przyjaciół, jest jak step rozległy, kto ich nie ma, jest jak dłoń mały.

Lepiej obywać się bez pieniędzy niż bez przyjaciół.

Lepszy policzek od przyjaciela niż chleb od wroga.

Oszukując przyjaciela, zawsze oszukujesz siebie.

Prawdziwa przyjaźń jest wieczna.

Prawdziwego przyjaciela trzymaj obiema rękami.

Prawdziwy przyjaciel to rzadki ptak.

Przyjaciel kocha w każdym czasie, a bratem staje się w nieszczęściu.

Przyjaciel młodości jest jak skarb ukryty.

Przyjaciele naszych przyjaciół są naszymi przyjaciółmi.

Przyjaźń jest jak struna- nie należy jej zbyt napinać.

Przyjaźń okrasą życia.

Przyjaźń- solą życia.

Przykładowe aforyzmy Stanisława Jerzego Leca

(dotyczą różnych tematów, nie są związane z tematem lekcji)

Bada się głębiej, rzucając w nią kamieniem.

Bądź altruistą. Szanuj egoizm drugich.

Bądź realistą: nie mów prawdy.

Bądźcie samoukami, nie czekajcie, aż was nauczy życie.

Bądźmy ludźmi, choćby tak długo, póki nauka nie odkryje, że jesteśmy czym innym.

Burzliwe jest Morze Obojętności.

By dojść do źródła, trzeba płynąć pod prąd.

Ciemno w tym państwie, gdzie łotry na świeczniku.

Czasem nawet głupi but zostawia po sobie niezniszczalny ślad.

Czasem trzeba zamilknąć, żeby zostać wysłuchanym.

Człowiek ma jeszcze tę wyższość nad maszyną, że umie się sam sprzedać.

Człowiek z człowiekiem prowadzi od wieków jeden monolog.

Głupota nie zwalnia od myślenia.

Konstytucja państwa powinna być taka, by nie naruszała konstytucji obywatela.

Kto przeżył tragedię, nie był jej bohaterem.

Kto się najadł strachu, nie jest głodny wrażeń.

Prawdziwa mądrość nie opuszcza głowy.